

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område

Lokal retningslinje for Faglige tilgange, metoder og resultater

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område er igangsat af regionerne og Danske Regioner i fællesskab. Alle regionale boformer og institutioner efter §§ 66, 107 og 108 i serviceloven er omfattet af kvalitetsmodellen.

I et samarbejde mellem regionerne er der udviklet kvalitetsstandarder inden for udvalgte temaområder. Standarderne indebærer, at der udarbejdes en række retningsgivende dokumenter med retningslinjer for, hvordan arbejdet med standarderne finder sted i praksis på boformer og institutioner. Dokumenterne udarbejdes på 2 niveauer:

- Et fælles regionalt niveau med retningslinjer, der er gældende for alle boformer/institutioner.
- Et lokalt niveau, der er specifikt tilpasset målgruppen og indsatsen på den enkelte boform/institution.

Dette dokument udgør Specialbørnehjemmenes lokale retningslinje for kvalitetsmodellens standard for faglige tilgange, metoder og resultater for børn og unge anbragt efter §§ 66 og 107.

Dokumentoverblik

Dokumenttype: Lokal retningslinje	Titel: Retningslinje for: • Samlet beskrivelse af sammenhængen mellem målsætning, målgruppe samt faglige tilgange og metoder. • Hvordan det understøttes, at medarbejderne anvender relevante faglige tilgange og metoder. • Resultater og målopfyldelse for det enkelte barn/den unge. • Evaluering og evt. revidering af målsætning samt faglige tilgange og metoder.	
Anvendelsesområde: Specialbørnehjemmene	Standardbetegnelse: Faglige tilgange, metoder og resultater.	
Målgruppe: Ansatte ved Specialbørnehjemmene, der deltager i personale-møder Ledelsen og mini-MED har et særligt og skærpet ansvar for retningslinjen	Revision senest: I forbindelse med kvalitetsovervågning forår 2024	Revisionsansvarlig: Tilbudsleder
Godkendt af: Tilbudsleder		Revideret og gældende fra: 7. december 2022

Formål

Formålet med den lokale retningslinje er at sikre, at Specialbørnehjemmene anvender relevante faglige tilgange og metoder i forhold til såvel vores målgruppe og målsætning.

Fremgangsmåde

På Specialbørnehjemmene arbejder vi for at skabe de bedst mulige rammer og vilkår for, at vores børn og unge på bedst mulig vis kan mestre deres egen tilværelse. Dette gøres igennem en individuelt tilrettelagt indsats og støtte.

Samlet beskrivelse af sammenhængen mellem målsætning, målgruppe samt faglige tilgange og metoder

Vores målsætning

Specialbørnehjemmene er godkendt som tilbud om døgnophold for børn og unge efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7. Det overordnede formål for Specialbørnehjemmene er at skabe de bedst mulige vilkår for, at det enkelte barn/den unge kan mestre sin egen tilværelse.

Vi arbejder ud fra en målsætning om at skabe en tryk relation til barnet/den unge samt en hverdag, som er præget af trivsel, udvikling, omsorg, pleje, genkendelighed, struktur og nærvær. De konkrete individuelle målsætninger for det enkelte barn/den unge afstemmes altid med kommunens samt forældremyndighedsindehaveres/værgens ønsker for indsatsen.

Målgruppen

Specialbørnehjemmenes målgruppe er børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsniveau i alderen 0 – 18 år. Børnene/de unge har desuden en række tillægshandicap i form af syndromer og neurologiske vanskeligheder, såsom svær epilepsi eller opmærksomhedsforstyrrelser. Børnene/de unge kan være mobile eller have fysiske handicap i en sådan grad, at de er afhængige af mange forskellige hjælpemidler i hverdagen.

På Fjordhuset, afdeling Krabben er børnene/de unge særligt karakteriseret ved, at de har en problemskabende og impulsstyret adfærd som ofte medfører en konfliktfyldt interageren med deres omgivelser. Flere af børnene/de unge har diagnoser som opmærksomhedsforstyrrelser og autismespektrumforstyrrelser.

På afdeling Kvisten er børnene/de unge særligt karakteriseret ved, at de har massive fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. De har svære somatiske vanskeligheder

Langt de fleste børn/unge på Specialbørnehjemmene har store sproglige udfordringer og kommunikerer ved hjælp af alternative og støttende kommunikation. Børnene/de unge har behov for vedvarende hjælp til at tolke og aflæse deres behov og ønsker samt redskaber/hjælpemidler til at kunne udtrykke egne ønsker og behov. Enkelte har et verbalt sprog.

Faglige tilgange og metoder på Specialbørnehjemmene

På Specialbørnehjemmenes afdelinger arbejder vi ud fra faglige tilgange og metoder, som understøtter et positivt og helhedsorienteret menneskesyn. Børnene/de unge har et potentiale, der folder sig ud, når vi møder det enkelte barn/den unge med respekt for individuelle forudsætninger, historie og personlighed.

Specialbørnehjemmene skelner mellem faglige tilgange og konkrete metoder i den forstand, at *"faglige tilgange forstås som en ramme, som tilbuddets indsatser leveres inden for. Den faglige tilgang har indflydelse på, hvordan de enkelte indsatser leveres på tilbuddet og på den metode, indsatsen eventuelt leves efter"*.

En faglig tilgang er udtryk for en tænkning og for bagvedliggende teoretisk viden, værdier og menneskesyn. En faglig tilgang er dermed ikke konkret og handlingsanvisende, men kan pege på eller favne en række konkrete metoder, redskaber, aktiviteter, m.v. Den faglige tilgang udstikker en retning for indsatsen, mens metoderne i højere grad anviser konkrete fremgangsmåder og redskaber. En metode er en måde at arbejde på, der er så systematisk, at den kan reproducere.

Alle nedenfor beskrevne faglige tilgange og metoder er implementeret på de afdelinger, der vil være anført med den faglige tilgang og metode på Tilbudsportalen og Specialbørnehjemmenes hjemmeside.

Faglige tilgange

Neuropædagogisk tilgang: Neuropædagogik kan defineres som pædagogiske overvejelser og fremgangsmåder på baggrund af viden om hjernens funktion og funktionshæmninger i forbindelser med skader og dysfunktioner. Neuropædagogik ses som en forståelsesramme, der kobler blandt andet neuropsykologisk og specialpædagogisk viden med sigte på at støtte barnet/den unge i at kompensere for begrænsninger samt udnytte og udvikle ressourcer. De pædagogiske overvejelser og tiltag sker gennem fokus på konteksten og samspillet. Neuropædagogisk praksis er således rettet mod tilpasning af rammer, struktur og samspil, så det bedst muligt understøtter den enkeltes livskvalitet, trivsel og udvikling.

Relationspædagogisk og ressourceorienteret tilgang: En relationspædagogisk og ressourceorienteret tilgang er en faglig tilgang, der har fokus på samspillet mellem mennesker. Formålet er at udvikle den enkeltes selvforståelse, selvværd og selvtilid. Tilgangen har fokus på den enkeltes ressourcer. Formålet er at se muligheder frem for begrænsninger i forhold til barnets/den unges udvikling og samspil, og se de muligheder barnet/den unge har frem for de begrænsninger, barnet/den unge kan have på baggrund af sin funktions-nedsættelse.

Sanseorienteret tilgang: En sanseorienteret tilgang er en faglig tilgang, der har fokus på at stimulere en eller flere sanser. Formålet er at fremme børnenes/de unges funktionsevne og give dem gode oplevelser.

Anerkendende tilgang: Den anerkendende tilgang er en faglig tilgang, der har fokus på anerkendelse og værdsættelse. Formålet er at motivere til positiv udvikling hos barnet/den unge.

Strukturpædagogisk tilgang: En strukturpædagogisk tilgang er en faglig tilgang, der har fokus på at skabe regelmæssighed og struktur i børnenes/de unges hverdag.

Formålet er at gøre dagen overskuelig, forudsigelig, rolig og give børnene/de unge de bedste muligheder for egen mestring.

Kommunikationspædagogisk tilgang: En kommunikationspædagogisk tilgang er en faglig tilgang, der har fokus på at anvende alle tilgængelige kommunikationsformer i kommunikationen med barnet/den unge. Formålet er, at børnene/de unge forstår og bliver forstået.

Low Arousal: Low Arousal er en tilgang med fokus på, hvordan fagprofessionelle gennem egen adfærd kan støtte barnets/den unges trivsel og udvikling af nye strategier til mere hensigtsmæssig adfærd i vanskelige situationer. Low Arousal er en ikke-konfronterende og konfliktnedtrappende tilgang til problemskabende adfærd. Det er en tilgang til at undgå, at barnet/den unge bliver sensorisk og følelsesmæssigt overstimulerede og ender i konflikter.

Metoder

Alternativ Supplerende Kommunikation (ASK): Alternativ Supplerende Kommunikation er en fælles betegnelse for de mange måder, man kan kommunikere på. Udgangspunktet er, at alle til rådighedsstående kommunikationsformer/metoder og hjælpemidler tages i brug for at sikre gensidig forståelse. Der benyttes blandt andet visuel kommunikation via Boardmaker, billeder eller konkrete. Disse redskaber benyttes enten i kommunikationen med barnet/den unge eller i forhold til strukturtavler, handlingssekvenser eller visuel dagsprogram til de børn/unge, det vurderes relevant for. Herudover arbejdes der med kommunikationsudredning ved hjælp af kommunikationscirklen og kommunikationspas.

Low arousal: Metoden kaldes også "Rogivende pædagogik". Metoden handler om at skabe rammer for, at børnene/de unge kan trives og handle hensigtsmæssigt. Det er især indenfor konflikthåndtering, at metoden bliver anvendt. Udgangspunktet er, at alle børn og unge gerne vil lykkes. Det handler om i samarbejde at finde en løsning på kendte og tilbagevendende problematikker og minimere eller fjerne eventuelle belastningsfaktorer, så barnet/den unge får mulighed for at bevare/genvinde overblik, selvkontrol og handlemuligheder. For at understøtte metoden benyttes redskaberne:

- Skærmning som redskab til at begrænse påvirkning og mængde af indtryk og kontakter fra omgivelserne i forhold til børnene/de unge og erstatte dem med færre og stabile kontakter og indtryk.
- Mentalisering således der tages udgangspunkt i barnets/den unges perspektiv. Herudover arbejdes der med, at personalet ser sin egen andel i en konflikt og finder en løsning herpå. Medarbejderne er opmærksomme på eget nervesystem.
- Personaleskift/udlån af relation for at konfliktnedtrappe eller aflede barnet/den unge for at hjælpe barnet/den unge videre og komme ud af det oplevede ubehag.
- Kravtilpasning som handler om at stille krav på en måde, som ikke fører til konflikter og nedsætte evt. krav i forhold til barnets/den unges ressourcer og overskud.

Sensory Profile: Er et standardiseret testredskab, der giver nyttig viden om sammenhængen mellem et barns/unges evne til at forarbejde sensoriske informationer, og dets adfærd i forbindelse med udførelse af daglige aktiviteter.

International Child Development Program (ICDP): Sigter mod at øge kvaliteten af samspillet mellem børn/unge og voksne. Ved hjælp af ICDP skabes en udviklingsstøttende relation igennem: Den følelsesmæssige dialog, den meningsskabende og udvidende dialog samt den guidende/vejledende dialog. Centralt for ICDP er ønsket om at udvikle kommunikationen mellem barnet/den unge og dets omsorgspersoner, og at forløbet tager udgangspunkt i barnets/den unges ressourcer.

Risikovurdering/trafiklys: Risikovurderinger/trafiklys er en metode, der benyttes til at registrere adfærd og overskud ved barnet/den unge, således personalet kan forebygge konflikter og planlægge barnets/den unges dag ud fra dennes psykiske overskud og dermed arbejde forebyggende med konfliktnedtrapning. Metoden samler systematisk op på barnets/den unges overskud i løbet af dagen. Metoden understøttes af arbejdet med arousal regulering, autonomt kompas og belastningsfaktorer, hvor der blandet andet arbejdes med at regulere barnet/den unge rundt i kompasset via arousal løftende samt arousal dæmpende aktiviteter og hjælpe barnet/den unge med at regulere sig fra evt. ubehag til behag.

Dansk Pædagogisk udviklingsbeskrivelse: Er et dokumentations- og evalueringsmateriale til beskrivelse af børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. Den beskriver barnets/den unges udviklingsniveau i forhold til kontekster som kommunikation, sociale kompetencer, grovmotorik osv.

Hvordan det understøttes, at medarbejderne anvender relevante faglige tilgange og metoder

Specialbørnehjemmenes afdelinger har ud fra den enkelte målgruppes behov valgt de faglige tilgange og metoder, som understøtter børnenes/de unges behov bedst muligt. Disse valg understøttes med relevante valg af uddannelse, temadage m.v. (jf. Lokal retningslinje for Kompetenceudvikling).

I børnenes/de unges individuelle planer og status beskrives det konkret, hvordan de faglige tilgange og metoder udøves i praksis i forhold til det enkelte barn/den unge.

Alle nyansatte medarbejdere ved Specialbørnehjemmene får indsigt i og viden om den enkelte afdelings faglige tilgange og metoder igennem introduktionsforløb. På personalemøder, teammøder, supervision, MU-samtaler og daglig sparring understøttes og udvikles anvendelsen af de valgte tilgange og metoder.

Afdelingsleder og ressourcepersoner på afdelingen er ansvarlige for dette.

Resultater og målopfyldelse for det enkelte barn/den unge

Arbejdet med retningslinjen indebærer, at Specialbørnehjemmene har fokus på resultater og målopfyldelse for det enkelte barn/den unge.

Resultater og målopfyldelse på borgerniveau

Resultaterne for det enkelte barn/den unge dokumenteres med afsæt i den individuelle plan. Specialbørnehjemmene fastlægger mål og delmål i samarbejde med den kommunale sagsbehandler og forældremyndighedsindehaverne/værgen ud fra modellen om SMARTE mål. Specialbørnehjemmene følger op på målopfyldelsen, evaluerer og fastsætter nye mål og delmål (jf. lokal retningslinje for individuelle planer).

Evaluering og evt. revidering af målsætning samt faglige tilgange og metoder

En gang årligt evalueres målsætning, faglige tilgange og metoder på afdelingsniveau (jf. lokal retningslinje for kompetenceudvikling).

Ud fra disse evalueringer tages der stilling til:

- Ved implementering af evt. nye tilgange og metoder, tages der stilling til om disse fordrer ny uddannelse. Tilbudsleder ansvarlig.
- Revidering af lokal retningslinje. Tilbudsleder ansvarlig.
- Revidering af Tilbudsportal. Tilbudsleder ansvarlig.
- Revidering af Specialbørnehjemmenes hjemmeside. Tilbudsleder ansvarlig
- Revidering af afdelingernes hjemmeside. Afdelingslederne ansvarlige.
- Revidering af afdelingernes lokale beskrivelse af valgte faglige tilgange og metoder. Afdelingslederne ansvarlige.